

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Schipstraat 1 (Harelbeke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2019J232

Oktober 2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Clara Thys

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Ruben Willaert BVBA, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van het kadasternummer (Bron: Geopunt).7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

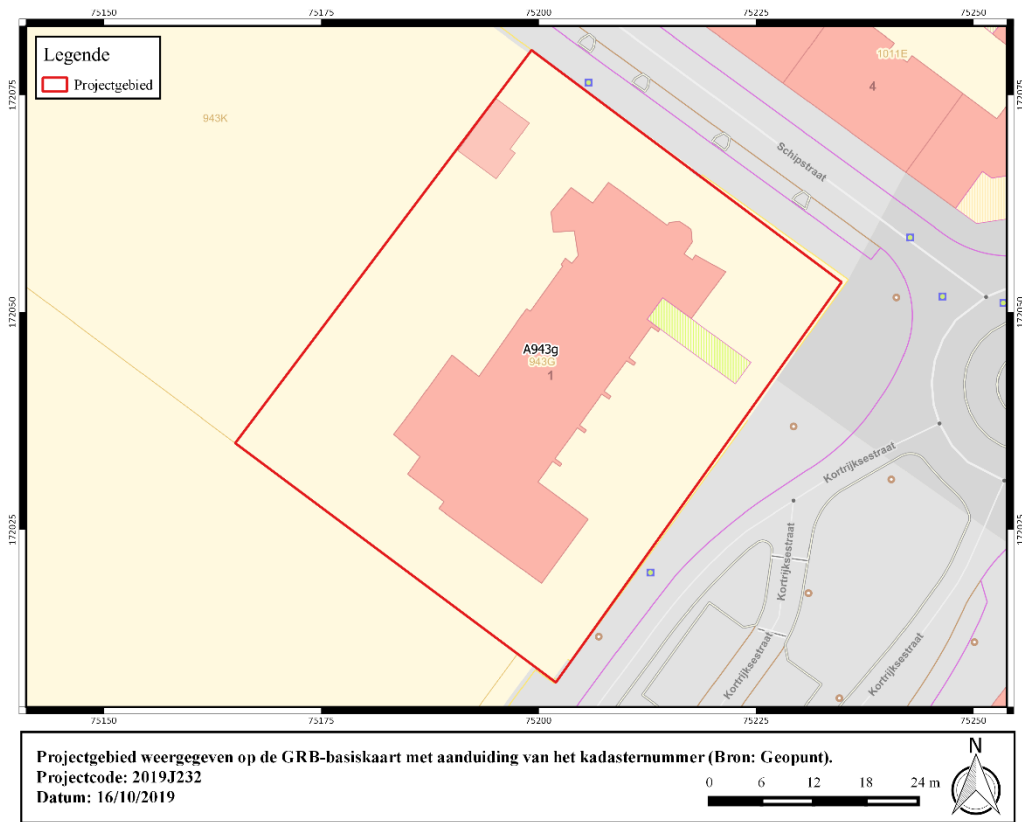
1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Bricks & Leisure Vastgoed Louizalaan 279 1050 Brussel	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert BVBA Ten Briele 14.15 8200 Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Harelbeke
	Deelgemeente	/
	Postcode	8530
	Adres	Schipstraat 1, Harelbeke
	Toponiem	Schipstraat 1
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 75141$ $Y_{\min} = 172004$ $X_{\max} = 75253$ $Y_{\max} = 172082$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Harelbeke, Afdeling 1, Sectie A, nr. 943g Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van het kadasternummer (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de sloop van het Oude Gerechtsgebouw te Harelbeke; dit omvat de sloop van het hoofdgebouw (680m²), een bijgebouw (38m²) en verharding (610m²). De sloopwerken zullen niet dieper reiken dan de aanwezige vloerplaat en de aanwezige funderingen. Na de sloopwerken wordt het terrein niet genivelleerd. De sloop omvat dus enkel het verwijderen van de verharde structuren.

Voor een toekomstige ontwikkeling van het perceel zal een nieuwe vergunningsaanvraag worden ingediend.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen op de zuidelijke oever van de Leie. Op het DHMV is duidelijk te zien dat het terrein zich bevindt op de overgang van de alluviale vlakke en het rivierterras. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van fluviatiele afzettingen van het Eemiaan gevolgd door fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. De top bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (Type 6). De ligging in een alluviale context, op de rand van het rivierterras, indiceert een verhoogde trefkans inzake artefactensites. Mogelijk zijn dieperliggende stabilisatiehorizonten afgedekt of zijn de bewaringscondities m.b.t. artefactensites op het hoger gelegen deel gunstig.

Het plangebied zelf is gelegen op een hoogte van ca. 14.5 – 17.5 m TAW en kent een sterk dalend verloop in zuidwestelijke richting. Het centrale deel van het terrein (waarop de huidige bebouwing zich situeert) is gemiddeld ca. 2 meter lager gelegen dan het straatniveau. Allicht is het overgrote deel van het terrein afgegraven om een effen vlak te bekomen in functie van de realisatie van de huidige bebouwing.

Cartografische bronnen wijzen op een ligging binnen het historisch stadcentrum van Harelbeke, tussen de Leie en de hoofdas die Harelbeke doorkruist; de voorloper van de Kortrijkstraat. De Ferrariskaart geeft ter hoogte van het terrein bebouwing weer, alsook tuintjes. Ook op de Deventer- en Sanderuskaart zien we een gelijkaardige situatie. Het marktplein van Harelbeke bevindt zich ca. 650 m ten noordoosten van het plangebied.

Vanaf de orthofoto van 1979-1990 is het huidige gerechtsgebouw waar te nemen. Op de luchtopname van 1971 is het terrein nog niet bebouwd.

De CAI geeft in de directe nabijheid van het plangebied een groot aantal vindplaatsen en indicatoren weer. De gekende vindplaatsen betreffen in hoofdzaak resten van Romeinse bewoning en begraving en van de middeleeuwse bewoning in Harelbeke. Tevens kunnen enkele waarnemingen en toevalsvondsten aan een menselijke aanwezigheid tijdens de bronstijd toegeschreven worden. Enkele steentijdartefacten gerecupereerd bij prospecties en opgravingen wijzen eveneens op aanwezigheid tijdens de steentijden.

Precies ten zuiden van het projectgebied werd door BAAC in 2011 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hoewel hierbij enkele archeologische sporen aan het licht kwamen, kon er geen onderling verband bepaald worden omdat het onderzoeksterrein grotendeels verstoord bleek te zijn door afgravingen uit de 19de-20ste eeuw. Deze verstoring werd vooral vastgesteld in het lager gelegen deel van het terrein. Allicht liep het maaiveldniveau van het projectgebied geleidelijk op tot de hoogte van het niveau van de Kortrijkstraat (17.5m TAW), en is het overgrote deel van het terrein ifv. de bebouwing afgegraven tot huidige niveau van gemiddeld 15 m TAW. Enkel de meest zuidoostelijke boord met breedte van ca. 7 m bevindt zich allicht nog op het oorspronkelijke niveau.

Concreet is er ter hoogte van het plangebied, op basis van de landschappelijke situatie en gekende waarden, een hoge verwachting inzake de aanwezigheid van archeologisch erfgoed, zowel vondsten als sporenarcheologie. De afgravingen die gebeurd zijn op het terrein, alsook de aard van de geplande werken zorgen echter voor een zeer lage verwachting naar het aantreffen van in situ archaeologica.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Schipstraat te Harelbeke worden geen verdere onderzoeksadren aanbevolen. De resultaten van deze bureaustudie leveren informatie op over de aanwezigheid van menselijke activiteit binnen de grenzen van het plangebied. De trefkans inzake archeologische relictén is groot. De verwachting bestaat zowel uit vondsten- als uit sporenarcheologie. De impact van de geplande werken echter is zeer gering; men plant louter de sloop van de bestaande bebouwing, waarbij enkel de verharde structuren verwijderd worden en het terrein achteraf niet genivelleerd zal worden. Voor een toekomstige ontwikkeling zal een nieuwe vergunningsaanvraag worden ingediend.

Daarnaast lijken onderzoek in de directe omgeving, het DHMV, de topografische kaarten van 1883 en 1910 én afbeeldingen van de huidige toestand aan te tonen dat het terrein in het verleden deels is afgegraven in functie van de bestaande bebouwing. Het terrein is in de 20e eeuw geëgaliseerd om de natuurlijke helling van het terrein te overkomen en het terrein zo geschikt te maken voor bebouwing. Deze afgraving bleek duidelijk uit het aangrenzend onderzoek dat in 2011 door BAAC werd uitgevoerd. Ook is het niet ondenkbaar dat de huidige bebouwing reeds een impact heeft gehad op het bodemarchief waar dit nog was bewaard

Vanwege dit gebrek aan mogelijke kenniswinst bij verder onderzoek en de beperkte impact van de geplande werken op eventueel bewaard bodemarchief wordt verder onderzoek als weinig zinvol beschouwd.

Uiteraard dient hierbij gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant sloopwerken aan de Schipstraat te Harelbeke. De gegevens van het bureauonderzoek wijzen in eerste instantie op een hoge trefkans inzake vondsten – en sporenarcheologie. Echter, gelet de afgegraven situatie van het terrein is de kans op het aantreffen van archeologische sporen en/of vondsten bijzonder klein. De geplande werken zullen bovendien een vrij beperkte impact hebben op het bodemarchief aangezien ze enkel de sloop van verharde structuren omvatten.

Op basis van de beschikbare gegevens wordt de kans inzake kenniswinst bij verder onderzoek als te beperkt ingeschat om bijkomende onderzoeksadren te kunnen verantwoorden.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

VAN RANST, E. & SYS, C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*. Universiteit Gent.

